

den 1. Mai 1754 allernaadigst. confirmerede Testamente paa den Sorø Akademi skjænkede Tersløse Hovedgaard indrettede Enkesæde nedlægges. Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet, bemyndiges til ved offentlig Auction at lade bortsælge den tilbagestaaende Deel af bemeldte Hovedgaards Bygninger med tilhørende Have og Jorder, staaende for Hartkorn Ager og Eng 3 Tdr. 1 Skp. 1 Edk. 1 Album . . .“

Den Gang var der altsaa endnu 3 Tønder Hartkorn tilbage. Ministeren bemyndigedes altsaa til ved offentlig Auction at lade det hele bortsælge, og dette fandt Sted en Maanedes Tid efter. Holbergs gamle Gaard blev averteret til Salg ved Auction, og da man nok kunde tænke sig, at der ikke vilde komme noget videre fint Publikum, blev Auktionen fastsat til Markedsdagen i Sorø, fordi man mente, at det nærmest var blandt Markedsgæsterne, man vilde finde Liebhaveere til Gaarden. Det viste sig da ogsaa, at Liebhaberne vare Egnens Gaardmænd og saa en Dyrslæge. Dyrslægen mente formodentlig, at de tilbageværende Rester af Holbergs Gaard, passende kunde anvendes til at opstalde Kreaturer i. Gaarden kom saa til Auction, og Budene gik livligt, men pludselig viste der sig en ny Køber i Landskabet, og det blev denne ny Køber, Gaarden blev tilslaaet. Det var gamle, nu afdøde Kammerherre Grüner til Ravnstrup, der paa et Konsortiums Vegne købte Gaarden, et Konsortium, bestaaende af fire af Landets større Godsejere, blandt hvilke var afdøde Grev Frijs-Frijsenborg. Disse fire Mænd købte Gaarden, oprettede Enkesædet paa ny og satte Gaarden lidt i Stand igen. Nu ere de imidlertid døde, og Gaarden er forlængst igen gaaet over paa andre Hænder. Og nu ere Forholdene saadanne, at hvis der var gaaet længere Tid, vilde — jeg vil ikke sige den mindste Storm, men en Storm, der ikke behøvede at være af den bekendte Julestorm's Styrke, have væltet det hele over Ende.

Det var atter det private Initiativ, der tog Affære denne Gang. Det soranske Samfund, der omfatter en Mængde af Landets mest kendte Mænd, foranledigede en Komité nedsat for at overveje, om det ikke var muligt endnu at skride ind og redde Gaarden fra Forfald. Dette skete i Efteraaret 1904, og denne Komité's Arbejde har allerede resulteret i, at der ad privat Vej er indkommet et Beløb paa 12—13,000 Kr. Halvdelen deraf er anvendt til at erhverve Gaarden, som blev købt tilbage for 6,000 Kr. Tegningerne

over Gaarden ligge her paa min Plads og staa til ærede Medlemmers Disposition. Hvis De have Lyst til at kigge paa dem, kunne De se, baade hvordan Gaarden tidligere saa ud, og hvordan man venter, den vil komme til at se ud, naar den er restaureret. Den vil komme til at se ud akkurat, som da Holberg boede der. Men dette koster Penge, og efter Overslaget skulde Restaurationen koste saadan noget som 20,000 Kr. Komitéen har som sagt anvendt Halvdelen af de 12,000 Kr. til Køb af Gaarden, nu er der tilbage kun omkring 6,000 Kr. Det Beløb, som der altsaa bliver Tale om at yde fra Statens Side, vil dreje sig om 15,000 Kr. Den hele Sag anser jeg for at være i de bedste Hænder. Under Martin Nyrops kyndige Ledelse nærer jeg ingen som helst Tvivl om, at det vil lykkes med meget smaa Omkostninger at føre Gaarden tilbage til den Skikkelse, den havde, da Holberg boede der. Stuerne staa i Hovedfløjene, hvor Holberg boede, endnu i samme Skikkelse, med de samme Øvne og de samme Døre og ogsaa med de samme Vinduer. Bygningerne ere de samme, saa at det ikke er vanskeligt at føre det hele tilbage til sin oprindelige Skikkelse. Men selvfølgelig koster det Penge at reparere. Jeg skal saaledes nævne, at i Gangen med den berømte Lem ned til Kælderen, gennem hvilken Holberg strittede det Brænde ned, han havde savet, har man i Tidens Løb lagt det ene Lag Bræddegulv oven paa det andet, og der ligger nu 4 Lag. Det følger af sig selv, at dette maa fjernes, naar alt skal føres tilbage til sin oprindelige Skikkelse.

Naar man ser hen til, at det er 3 ret anselige Fløje, det drejer sig om, forekommer det Bidrag, man ønsker — jeg tør ikke sige forlanger — fra Statens Side paa 15,000 Kr., mig ikke at være særlig højt. Men det er ikke herpaa, forekommer det mig, det kommer an. Hvad det kommer an paa, er, at Sorø Akademi eller Skole, hvad man nu vil, gør noget af den Uret god igen, som man hidtil har gjort, naar det gjaldt om at frede Mindet om en Mand, der baade som Digter og som den, der har skænket Staten store Ejendomme, har skabt sig et udødeligt Navn.

Som sagt, jeg tror, at dette Arbejde for Øjeblikket er i udmærket gode Hænder. Jeg skal nævne, at Professor Nyrop stærkt ønsker at faa fjernet en Bygning, der nylig er opført mellem Gaarden og Landevejen, der fører forbi Holbergs gamle